

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Academia aeterna

„Bachi paistel Viini valguses“

Lembit Orgse KLAVESSIIN, HAAMERKLAVER, KLAVER

Imbi Tarum KLAVESSIIN

Mati Mikalai KLAVER

Kalle Randalu KLAVER

Marko Martin KLAVER

EMTA barokkorkester

Kontsertmeister Meelis Orgse

Kavas

Bach, Haydn, Mozart, Bach/Vivaldi

17.10.2021 – 17.00

EMTA suur saal

Uurimus saab alati alguse huvist millegi vastu, olgu see siis mõni nähtus, sündmus või protsess. Sealt edasi on vaja enda mõtlemise praktika teha arusaadavaks nii, et see võiks muuta ka teiste kogemust. Võib väita, loovuurimuse kõige olulisem osa ongi loovtegevus ise. Mitte see, kuidas me seda mõtestame, kuidas sellest kirjutame, kuidas analüüsime, millisesse konteksti asetame, vaid see, kuidas me seda praktiseerime. Loomulikult tuleb eristada seda, et igasugune loominguline tegevus ei liigitu veel teadusuurimuseks. Aga kui on olemas kriteeriumid – soov uurimuseks, teadlikkus, avatus kriitikaks, küsimused, millele vastuseid leides on võimalik teadmisi ning arusaamu laiendada –, viib see diskursuseni, läbi mille sünnib uurimusele sisu, meetod ning olulisus.

2020. aasta kevadel alustanud „Academia aeterna“ (igavene/kestev akadeemia) on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõudude loomingulisele ja loovuurimuslikule tegevusele pühendatud kontserdisari.

Muusikasõpradele ja asjatundjatele on ilmselge, et suurem osa viimase kahe sajandi klassikalisest väärtmuusikast on sündinud otseselt või kaudselt Bachi paistel ja Viini valguses. Viini all mõtleme siinkohal loomulikult klassikute koolkonda, mille silmapaistvamad esindajad on Haydn ja Mozart. Klahvpillide osa nende heliloojate loomingus on märkimisväärne, aga teoseid mitmele klahvpillile on arusaadavatel põhjustel kirjutatud palju vähem kui ühele soolopillile. Nõuab ju nende ettekanne lisaks mitmele võimekale mängijale ka rohkem kui ühte väga hinnalist instrumenti. Käesolev kontserdikava annab võimaluse nautida Eesti Muusika ja Teatriakadeemia suurepäraseid pille. Kontserdi esimeses osas kõlavad kaks klavessiini (üks prantsuse- ja teine saksa tüüpi) ning haamerklaver (Viini klaveri Walter & Sohn ca 1805 koopia, mille prototüübid olid kodudes nii Haydnil kui Mozartil). Kontserdi lõpus on laval korraga tervelt neli klaverit: Steinway & Sons, Fazioli ja kaks meie omamaist „Estoniat“. Kontsert neljale klahvpillile ja keelpillidele on väga harva kõlav teos, mida Eesti pianistid esitasid viimati enam kui nelikümmend aastat tagasi. Tookord olid solistideks Eugen Kelder, Bruno Lukk, Valdur Roots ja Peep Lassmann.

Teise tõuke käesoleva kava sünniks andis allakirjutanule nüüdseks juba möödunud tähtpäev ja soov jagada koosmusitseerimise rõõmu. Tänapäevase kontserdi klaverisolistid on kolleegid, kellega olime aastakümnete eest oma loome- ja pedagoogitee algul kas siis õpetaja või õpilase rollis (jäägu need rollid publikule mõistatada). Laval on palju muusikuid, kellega oleme juba üliõpilaspõlvest alates uurinud, enda jaoks avastanud ja koos esitanud hulgaliselt klavessiini- ja barokkmuusikat.

Rõõmsat kontserti!

Lembit Orgse

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Kontsert kahele klavessiinile ja keelpillidele C-duur BWV 1061

I (*Allegro*)

II *Adagio ovvero largo*

III *Fuga*

Lembit Orgse

Imbi Tarum

Joseph Haydn (1732–1809)

Kontsert klaverile ja orkestrile D-duur Hob XVII/11

I *Vivace*

II *Un poco adagio*

III *Rondo all'Ungherese. Allegro assai*

Lembit Orgse

Vaheaeg

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Sonaat kahele klaverile D-duur KV 448

I *Allegro con spirito*

II *Andante*

III *Molto allegro*

Kalle Randalu

Lembit Orgse

Johann Sebastian Bach

Kontsert neljale klahvpillile ja keelpillidele a-moll BWV 1065

(seade Antonio Vivaldi kontserdist neljale viiulile h-moll RV 580)

I (*Allegro*)

II *Largo*

III *Allegro*

Kalle Randalu

Mati Mikalai

Marko Martin

Lembit Orgse

EMTA barokkorkester ajastu pillidel

Kontsertmeister Meelis Orgse

Lembit Orgse on lõpetanud Tallinna Muusikakeskkooli Reet Vanaselja ja prof Bruno Luki õpilasena ning Tallinna Konservatooriumi prof Bruno Luki ja Kalle Randalu klaveriklassis. Aastatel 1988–1990 täiendas ta end Peterburi Konservatooriumis assistentuur-stažuuris prof Vladimir Nilteni juhendamisel. 2004. aastal jätkas Orgse õpinguid EMTA doktorantuuris. Johann Sebastian Bachi ornamentatsiooni ja generaalbassi käsitleva doktoritöö kaitses ta edukalt 2013. aastal. Orgse on 1982. aasta Čiurlionise-nimelise konkursi laureaat. Ta on esinenud nii Eestis kui ka välismaal pianisti ja klavessinistina erinevate solistide, ansambelite ja orkestritega, teiste seas koos Tallinna keelpillikvarteti, Rahvusoper Estonia puhkpillikvinteti, Hortus Musicuse, ERSO, Tallinna Barokkorkestri ja Corelli Consortiga. Hinnatud varajase muusika ja *basso continuo* mängijana on teda kutsutud esinema paljude suurvormide (Bachi passioonid, kantaadid, Händeli oratooriumid jt) ettekannetele. Orgse muusikalise tegevuse kaalukamateks Johann Sebastian Bachiga seotud kontserdiprojektideks on olnud prantsuse ja inglise süitide ettekanded sarjas „Tantsud klahvidel“, kõikide kammersonaatide esitused koos eesti väljapaistvate keelpilli- ja puhkpillisolistidega ning klavessiinikontsertide esitused koostöös Klaaspärlimäng Sinfonietta Tallinna Bachi festivalidel ja Mustonenfestil. Orgse viimaste aastate kontserttegevuses on olulisel kohal sooloõhtud, kus on kõlanud Carl Philipp Emanuel Bachi, Haydni, Mozarti ja Clementi looming haamerklaveril.

Lembit Orgse on tuntud ka kui klaveriõppejõud. Tema õpilased on silma paistnud riiklikel ja rahvusvahelistel konkurssidel. Hetkel töötab Orgse professorina EMTA klaveri- ja klahvpillimuusika ajaloo õppejõu ning interpretatsioonipedagoogika õppejuhina. Ta on hinnatud lektor ja meistrikursuste läbiviija. Tema loengute teemad hõlmavad barokk- ja klassikalise muusika (Bach ja Haydn) interpretatsiooni ning teisi klahvpillimetoodika küsimusi.

Imbi Tarum on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia klavessiiniprofessor, Klavessiinifestivali kunstiline juht ja üks Eesti tuntumaid klavessiinimängijaid. Aastatel 1978–92 oli Tarum klavessiinimängija ansambelis Hortus Musicus, esinedes enamikus Euroopa maades, samuti Iisraelis, USA-s ja paljudes endistes Nõukogude Liidu linnades. Alates 1992. aastast kuulub Tarum Tallinn Baroque'i, Tallinna Barokkorkestri, Soome-Eesti Barokkorkestri ja ansambli Corelli Consort koosseisu *continuo*-mängija ja solistina. Ta on teinud koostööd selliste orkestrite ja ansamblitega nagu Concerto Copenhagen, Concerto Palatino, His Majestys Sagbutts and Cornetts, Arte dei Suonatori, Pocket Symphony jt. Eesti parimate solistide kõrval on tema partneriteks olnud näiteks Harry van der Kamp, Mikael Bellini, Lucy van Dael, Ellen Hargis, Peter Kooij, Alberto Martini, Aureliusz Goliński, Bolette Roed, Stéphane Rety, Ashley Solomon ja paljud teised.

Tarum on lindistanud hulgaliselt soolo- ja kammermuusikat. 2007. aastal andis ta välja albumi „Vertigo” prantsuse klavessiinimuusikaga. Alates 2010. aastast võttis ta Baltic Baroque'i koosseisus osa Vivaldi viiulisonaatide salvestamisest koos barokkviiuldajate Maria Krestinskaja, Jevgeni Sviridovi, Andrei Reshetini, Andrei Penjugini jt ning barokktšellisti Sofia Maltizovaga. Ilmunud on plaadisari „Vivaldi Collection”, kus on kokku 10 CD-d. 2017. aastal salvestas ta koos Maria Krestinskajaga Domenico Dall'Oglio viiulisonaatide CD (Pan Classics). Lisaks pedagoogitegevusele EMTAs on ta juhendanud meistrikursusi paljudes Euroopa muusikakõrgkoolides ning andnud suvekursusi Soomes, Lätis ja Eestis.

Kalle Randalu on rahvusvaheliselt tuntud Eesti pianist. Ta õppis Tallinna Muusikakeskkoolis Tiina Kuriku, Tallinna konservatooriumis prof Bruno Luki ning Moskva konservatooriumis prof Lev Vlassenko klaveriklassis. Randalu on pälvinud laureaadi-tiitleid mitmel rahvusvahelisel konkursil, sealhulgas on ta ainuke eestlasest Tšaikovski-konkursi laureaat (1982). 1988. aastast elab Kalle Randalu Saksamaal. Aastail 1994–1997 oli ta

Freiburgi Muusikakõrgkooli professor ning alates 1997. aastast on ta Karlsruhe Muusikakõrgkooli professor. Ta on andnud kontserte USAs, Jaapanis, Austraalias, Brasiilias, Venemaal, Kanadas ja mitmel pool Euroopas ning musitseerinud paljude maailmas tuntud orkestrite ja dirigentidega. Randalu repertuaaris on üle 50 klaverikontserdi. Korduvalt on ta kandnud ette kahel järjestikusel õhtul Beethoveni viis klaverikontserti ja „Koorifantaasia“. Tänu tihedatele sidemetele eesti heliloojatega on ta olnud paljude nende teoste esmaettekandja. Väga olulisel kohal on tema jaoks soolokontserdid ning musitseerimine kammerkoosseisudes.

Kalle Randalu on salvestanud muusikat enam kui 13 LP ja 40 CD jaoks. Erilist tähelepanu on äratanud seitsmest CDst koosnev ülesvõte Paul Hindemithi sonaatidega (koostöös Villa Musica interpretidega), mis on saanud mitu auhinda, sh Classical Award ja Klassik Echo. Koos dirigent Juha Kangase ja Tallinna Kammerorkestriga on salvestatud Mozarti klaverikontserdid KV 413, 414 ja 415. Koostöös ERSO ja dirigent Neeme Järviga ilmusid hiljuti Beethoveni viis ja Brahmsi kaks klaverikontserti. Oluline tahk Kalle Randalu tegevuses on pedagoogitöö. Meistrikursusi on ta andnud Soomes, Austraalias, Ameerika Ühendriikides, Saksamaal, Eestis jm. 1987. aastal omistati talle ENSV rahvakunstniku tiitel ning 1999. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia audoktori nimetus.

Pianist **Mati Mikalai** on eelkõige hinnatud paljude interpretide suurepärase kammeransamblipartnerina, kõige tunnustatum on klaveriduo Kai Ratassepaga. Samas on ta võimekas sooloesineja, seda ka nüüdismuusika vallas. Mati Mikalai lõpetas Tallinna Muusikakeskkooli Reet Vanaselja, Lembit Orgse ja prof Bruno Luki klaveriklassis. 1995. aastal lõpetas ta Eesti Muusikaakadeemia Bruno Luki, Ivo Sillamaa ja Lauri Väinmaa juures, 2002. aastal omandas magistrikraadi Peep Lassmanni juhendamisel ning jätkas samas ka doktoriõppes. Ta on täiendanud end tunnustatud pianistide Liisa Pohjola, José Ribera ja Lazar Bermani

meistrikursustel. Mikalai on pälvinud III preemia rahvusvahelisel pianistide konkursil Kilis Rootsis (1994) ning I preemia vabariiklikul pianistide konkursil (1994). Viimase aja kõrgemad tunnustused on saavutatud duos pianist Kai Ratassepaga.

Mati Mikalai on esinenud solistina, kammermuusikuna ja orkestrite ees paljudes Eesti linnades, lisaks mitmel pool Euroopas, näiteks Soomes, Rootsis, Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias ja Venemaal. Muuhulgas on ta esinenud koos Gidon Kremeri ja tema noorteorkestriga Kremerata Baltica. Kai Ratassepa kõrval teeb ta kammermuusikat teistegi interpretidega, tema sagedasemad partnerid on olnud viiuldajad Olga Voronova ja Arvo Leibur, tšellist Pärt Tarvas, saksofonist Virgo Veldi, trompetist Indrek Vau, klarnetist Tarmo Pajusaar ning oboemängija Kalev Kuljus. Mikalai soolorepertuaaris mängib olulist rolli impressionistide muusika, samuti Liszti ja Beethoveni looming. Järjest enam esitab ta eesti heliloojate klaverimuusikat, sh Erkki-Sven Tüüri, Ester Mägi ja Eduard Tubina teoseid. Mati Mikalai on salvestanud ulatuslikult nii klaveripalasisid kui ka kammermuusikat koostöös teiste interpretidega, näiteks trompetist Indrek Vauga. Alates 1997. aastast õpetab Mati Mikalai klaverit Tallinna Muusikakeskkoolis ning aastast 2000 Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias, kus alates 2015. aastast on klahvpilli eriala õppejuht.

Marko Martin on Esther Honensi nim rahvusvahelise pianistide konkursi laureaat (2000) ning Gina Bachaueri nim rahvusvahelise pianistide konkursi auhinnavõitja (1998). Tema pianismi iseloomustab energia ja lüürilisuse köitev harmoonia, eriti Liszti, Brahmsi ja Schuberti loomingus. Samuti on ta tunnustatud 20. sajandi muusika interpret. Martin on õppinud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias prof Peep Lassmanni käe all ja Londonis Guildhalli Muusika- ja Teatrikoolis, kus tema õpetajaks oli Joan Havill. Ta on osalenud mitmetes meistriklassides, sh Leon Fleisheri, Dmitri Baškirovi, Murray Perahia ja Paul Badura-Skoda juhendamisel. Martin on soleerinud The Philharmonia Orchestra (London), Calgary

Filharmooniaorkestri, Eesti Rahvusliku Sümfooniaorkestri, Tallinna Kammerorkestri ja paljude teiste orkestrite ees ning andnud kontserte Barbican Hallis ja Wigmore Hallis Londonis, Hamburgi Musikhalle, Leipzigi Gewandhausis, Glenn Gould Studios Torontos ja mujal. Marko Martinil on ilmunud ka kaks heliplaati Schuberti ja Liszti loominguga (1998. aastal plaadifirmale Abbas Records ja 2002. aastal Arktosele). Aastast 2002 töötab Martin Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

EMTA barokkorkester (väiksemate koosseisude puhul ka EMTA barokkansambel) on tegutsenud juba 2015. aasta lõpust. Selle tuumiku moodustavad põhiliselt varajase muusika keskuse üliõpilased, kuid koostöö toimub ka Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli ja Helsingi Kunstide Ülikooli Sibeliuse Akadeemiaga. Kollektiivi kunstilised juhid on Meelis Orgse ja Imbi Tarum. Orkester ja ansambel on andnud iseseisvaid kontserte, saatnud EMTA laulusoliste, vokaalansamblit ning ooperietendusi. Esitatud on Corelli, Lully, Buxtehude, J. S. Bachi, Vivaldi, Rameau, C. P. E. Bachi ja Mozarti orkestriteoseid, instrumentaalkontserte ning vokaalvorme. Koostöös EMTA ooperistuudioga on lavale toodud Purcelli „Dido ja Aeneas“, Pergolesi „Teenija-käskijanna“ ja Händeli „Orlando“ ning etendatud neid mitmel pool Eestis. Kuigi enamasti mängitakse ilma dirigendita nagu barokiajastule kohane, on suuremaid kooslusi juhitanud Teele Jöks, Toomas Siitan, Endrik Üksvärav ning Martin Sildos. Muusikalised juhendajad on olnud ka Minna Kangas ja Anssi Mattila Soomest ning Heiko ter Schegget Hollandist.

Oboe: Ingely Laiv-Järvi, Aleksander Hännikäinen

Metsasarv: Rait Erikson, Veljo Toodo

I viiul: Meelis Orgse, Mari-Liis Uiibo, Kadi Vilu

II viiul: Elo Tepp, Eva Punder, Kaido Välja

Viola: Rain Vilu, Johanna Vahermägi

Tšello: Egmont Välja, Niklas Schröder

Kontrabass: Mati Lukk

Meelis Orgse lõpetas Tallinna Muusikakeskkooli Mare Teearu viiuliklassis. Aastatel 1999–2004 õppis ta Eesti Muusikaakadeemias viiulit Andrus Haava ja Urmas Vulbi juures. Aastatel 2005–2009 jätkas ta õpinguid Helsingis Sibeliuse Akadeemias Kreetta-Maria Kentala (barokkviiul) ja Mari Tampere-Bezrodny (viiul) juhendamisel. 2015. aastal lõpetas ta barokkviiuli erialal Bremeni Kunstide Kõrgkooli, kus tema õppejõud oli Thomas Albert. Barokkviiuliga on Orgse osalenud Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilchi, Anton Stecki, Ann Wallströmi, Veronika Skupliki ja Irina Kisselova meistrikursustel. Aastatel 2004–2012 töötas ta Eesti Riiklikus Sümfooniaorkestris ning aastaks 2007 valiti Euroopa Liidu Barokkorkestri koosseisu. Vabakutselise muusikuna on Orgse kaasa löönud paljudes vanamuusikaansamblites ja barokkorkestrites Eestis, Soomes ja Saksamaal. 2000. aastast mängib ta ansambelis Corelli Consort. Ta on Ensemble Nylandia (Soome) ja Bremeni Barokkorkestri (Saksamaa) liige ning mängib neis ka kontsertmeistrina. Lisaks on ta esinenud barokiaegsetest sooloviiuliteostest koosnevate kavadega. Orgse on EMTA barokkviiuli ning varajast keelpillimängu puudutavate teoreetiliste ainete õppejõud, samuti korraldab ta EMTA barokkorkestri projekte.

OOTAME KUULAMA

T 19.10 kell 19.00 / EMTA kammersaal / tasuta pilet Fientast

Tudengiteispäev

Imeline duo: Georg Maaten (viul), Oksana Lohinova (klaver)

Kavas Tšaikovski, Brahms, Pärt, Aav, Skoryk

N 21.10 kell 18.00 / EMTA suur saal / tasuta pilet Fientast

102 suures saalis

Giovanni Albini ooper „1982“ häälele ja klaverile

Tekst Giuseppe Varaldo

Lavastaja Liis Kolle

Tambet Kikas (bass), Kristi Kapten (klaver)

Toimub seminari „Opera as Imagination and Realization 3“ raames

**EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA**

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia